

De Sundaland(nevel)panter

©Jupiterimages via canva.com

De Sundaland(nevel)panter (soms ook als Soendalandpanter geschreven) is vernoemd naar de eilanden waar hij voorkomt: de **Sunda eilanden**. Hiertoe behoren o.a. de eilanden Sumatra en Borneo (verdeeld over de landen Maleisië, Indonesië en Brunei). Het dier wordt daarom ook wel **Borneose nevelpanter** genoemd.

Nevelpanthers worden vaak gezien als de **schakel** tussen de grote en kleine katachtigen. Hoewel de nevelpanter officieel tot de kleine katachtigen gerekend zou moeten worden (het dier kan namelijk niet brullen) heeft hij veel overeenkomsten met de grote katten. En wordt daarom dus toch vaak gezien als grote kat. Men benoemt hem vaak als '**kleinste van de grote katten**'.

De naam nevelpanter dankt dit dier aan zijn prachtige op **wolken** of **nevel** lijkende **vlekken** op zijn vacht. Helaas is deze prachtige vacht ook een reden waarom dit dier op grote schaal bejaagd wordt.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Sundalandpanter te houden?	3
Wat voor soort dier is de Sundalandpanter?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de Sundalandpanter	5
Hoe ziet de Sundalandpanter eruit?	6
Waar leeft de Sundalandpanter?	7
Hoe leeft de Sundalandpanter?	8
Hoe gaat het met de Sundalandpanter	10
Waarom gaat het steeds minder goed met de Sundalandpanter?	10
Waarom zou het erg zijn als de Sundalandpanter uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de Sundalandpanter te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Leuke weetjes	14
Links	15

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Sundalandpanter te houden?

Omdat de Sundalandpanter zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder Sundalandpanters op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de Sundalandpanter en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de Sundalandpanter een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de Sundalandpanter te helpen.

Wat voor soort dier is de Sundalandpanter?

De Sundalandpanter behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en wilde kat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar). De Sundalandpanter is wat apart, want hij zit een beetje tussen de grote en kleine katten in. Hij brult niet (dit wordt gezien als DE eigenschap van de grote katten), maar wordt sinds 2006 toch tot de grote katten gerekend.

De Sundalandpanter heeft ook een wetenschappelijke naam. Deze is vaak in het **Latijn**. De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de Sundalandpanter is **Neofelis diardi**.

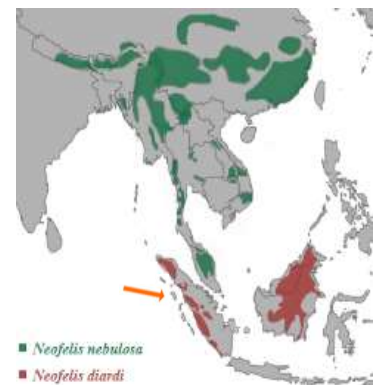

Verschillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Deze is voor de Sundalandpanter *Neofelis diardi*. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld *Neofelis nebulosa borneensis*. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan. Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** soms van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. Bij de Sundalandpanter worden twee ondersoorten erkend; eentje leeft op Borneo en de andere op Sumatra.

De Sundalandpanter is pas sinds 2006 erkend als een aparte soort. Daarvoor dachten onderzoekers dat nevelpanthers levend op het vasteland (bijvoorbeeld op het vaste land van Maleisië) en de nevelpanthers op de Sunda eilanden, tot één soort behoorden. En werden ze allemaal '**nevelpanter**' genoemd. Pas recent besloten wetenschappers dat er zoveel verschillen tussen de dieren waren dat er echt sprake was van twee soorten.

Maar hoe krijg je nu twee verschillende soorten? Dan moeten we heel lang terug in de tijd! Ongeveer 75.000 jaar geleden was er, waar nu het eiland Sumatra ligt (oranje pijl), een supervulkaan: de Toba. Die kwam tot uitbarsting, en hierdoor werd de groep nevelpanthers die hier leefde opgesplitst. De panthers op het vaste land (groene deel) ontwikkelden zich om te kunnen overleven. De panthers op het nieuwe eiland (rode deel) deden dat ook. Elke groep paste zich aan hun eigen omstandigheden aan. Dit leidde tot twee soorten: de nevelpanter op het vaste land, en de Sundaland(nevel)panter op de eilanden.

Nevelpanter

Sundalandpanter

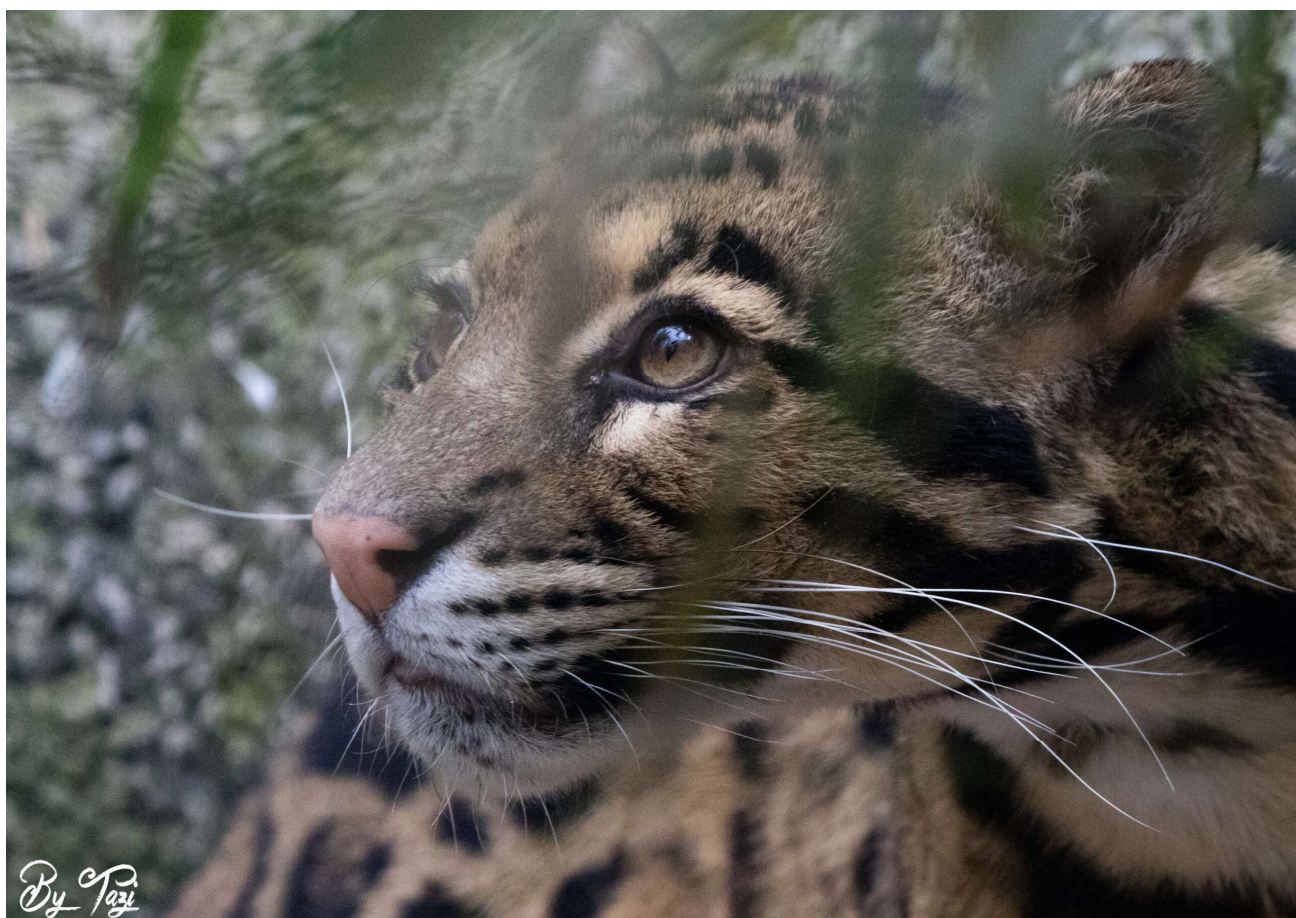
Zoals je op de plaatjes boven ziet, is er niet heel veel verschil in uiterlijk tussen de nevelpanter en de Sundalandpanter. De Sundalandpanter is iets kleiner dan de nevelpanter. Het vachtpatroon is ook iets anders, de Sundalandpanter heeft meer vlekken. Daarnaast heeft de Sundalandpanter grotere hoektanden dan de nevelpanter.

Basisinformatie over de Sundalandpanter

Stam: Chordata (gewervelden)
Klasse: Mammalia (zoogdieren)
Orde: Carnivora (vleeseters)
Familie: Felidae (katachtigen)
Geslacht: Neofelis
Soort: diardi
Lichaamslengte: Gemiddeld 69-108 centimeter;
Staartlengte: Gemiddeld 61-91 centimeter;
Gewicht: Gemiddeld 11-25 kilo.
Mannetjes zijn over het algemeen groter en zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting: in het wild tot zo'n 11 jaar. In gevangenschap kunnen ze tot 17 jaar worden.

Hoe ziet de Sundalandpanter eruit?

De Sundalandpanter is een **middelgrote kat**, hij kan zo'n 25-40 centimeter hoog worden. Hij zit tussen de grote en kleine katten in. Op het plaatje hiernaast kun je zien hoe groot hij is in vergelijking met een volwassen man.

Vacht

De vachtkleur van de Sundalandpanter is grijs-geelachtig. Op de vacht zitten wolkenachtige vlekken. Daar danken de dieren hun naam dan ook aan (nevelpanter).

Poten

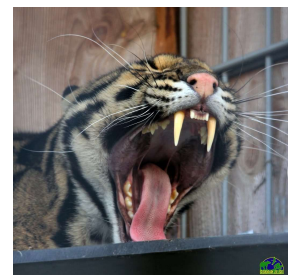
De Sundalandpanter heeft korte en brede poten die bedekt zijn met zwarte vlekken. De achterpoten zijn iets langer dan de voorpoten. De enkelgewrichten zijn erg soepel, zo kunnen ze ondersteboven, dus met de kop eerst, naar beneden klimmen!

Staart

De staart van de Sundalandpanter is erg lang (zo'n 76-88% van de lichaamslengte) met zwarte vlekken en ringen. Zo'n lange staart helpt bij het klimmen en balanceren op takken van bomen. De staarten van mannetjes zijn meestal lang en dun, maar vrouwtjes hebben meestal een vrij pluizige staart.

Met zijn **snorharen** kan de Sundalandpanter ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen zitten aan de neus en kun je vergelijken met voelsprietten.

Hoewel er verschillen zijn tussen de Sundaland(nevel)panthers en nevelpanthers van het vaste land, zijn er ook veel overeenkomsten. De dieren hebben in verhouding tot hun kop, erg lange hoektanden; van alle katachtigen de langste hoektanden. Met die hoektanden kan hij zijn prooi vangen en vasthouden.

Waar leeft de Sundalandpanter?

De Sundalandpanter komt voor in **Zuidoost-Azië**. De Sundalandpanter komt voor in de regenwouden van Sumatra (en wellicht ook nog op Java) en het eiland Borneo (Maleisië, Brunei en Indonesië). In het plaatje kun je aan de rode kleur zien waar ze voorkomen.

De Sundalandpanter leeft het liefst in **tropische bossen**. Soms komen ze ook voor in gebieden waar het bos gekapt is, en langs palmolieplantages. Maar het fijnst voelt deze kat zich in de bossen, waar hij zich goed kan verschuilen.

Op het plaatje zie je het leefgebied van de Sundalandpanter op het eiland Sumatra.

Hoe leeft de Sundalandpanter?

De Sundalandpanter is zo **schuw** en geheimzinnig dat we maar heel weinig weten over hoe hij precies leeft. Waarschijnlijk leven Sundalandpanters alleen, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. Een uitzondering hierop zijn een moeder met haar jong.

De meeste kattensoorten, en ook de Sundalandpanter, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sroeit hij met **urine** en laat **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont. We weten niet zo goed hoe groot het territorium van de Sundalandpanter is. Tot nu toe zijn er slechts enkele Sundalandpanters voorzien van een **radio-** of **gps-halsband**. Met zo'n halsband komen een heleboel gegevens vrij waardoor onderzoekers meer kunnen leren over een dier. Wat we er nu van weten is dat het leefgebied van een vrouwtje dat gevolgd werd, zo'n 16,1 km² besloeg, met een kerngebied van 5,4 km². Het leefgebied van een mannetje is, geschat op basis van een **cameravalonderzoek**, meer dan 45 km². Dat is ongeveer dezelfde grootte als de stad Doetinchem. Uit deze gegevens blijkt ook dat de Sundalandpanter tot op ongeveer 1500 meter hoogte leeft.

De Sundalandpanter leeft zowel **op de grond als in de bomen**. Ze kunnen heel goed klimmen, dankzij hun korte, flexibele poten en scherpe nagels. In vergelijking met de nevelpanter komt de Sundalandpanter wat vaker op de grond.

Voortplanting

Er is helaas nog maar weinig bekend over hoe de Sundalandpanter zich voortplant. De periode dat mannetjes en vrouwtjes Sundalandpanters bij elkaar komen noemen we de **paartijd**. We weten niet wanneer dat is bij de Sundalandpanter. Wel weten we dat er gemiddeld 1-2 jong worden geboren. Jong van grote katten (waartoe ook de Sundalandpanter wordt gerekend) worden **welpen** genoemd, jong van kleine katten worden **kittens** genoemd. Sundalandpanter welpen zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. De moeder leert haar jongen alles om later zelf te kunnen overleven.

Een zeer zeldzaam beeld; een Sundalandpanter moeder met haar twee welpen. Copyright Michael Gordon

De jacht en de prooien van de Sundalandpanter

De Sundalandpanter is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de Sundalandpanter jaagt, worden **prooien** genoemd.

De Sundalandpanter jaagt op verschillende prooien, zowel op de grond als in de bomen. De Sundalandpanter jaagt op dieren zoals **apen, herten, zwijnen, vissen en stekelvarkens**. Er zijn meldingen van Sundalandpanters die in Borneo jagen op orang-oetans. Af en toe jagen ze op vee zoals geiten en kippen wat ze niet populair maakt bij de lokale bevolking.

Hoewel de dieren veelal in de nacht jagen, lijkt het erop dat in gebieden waar geen andere grote katachtigen leven, de jacht ook gewoon overdag plaatsvindt.

Als de Sundalandpanter een prooi op de grond tegenkomt, dan sluipt hij er zachtjes dichtert naartoe en vangt de prooi. Een andere jachtstrategie is dat de Sundalandpanter rustig in een boom afwacht. Als er dan een prooi voorkomt, dan springt hij er zo bovenop!

Wat een grote tanden he?!

Hoe gaat het met de Sundalandpanter?

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

De Sundalandpanter staat ook op deze lijst, en heeft de status '**vulnerable**' (**kwetsbaar**). Dit betekent dat er een kans is dat de Sundalandpanter uitsterft, als we niks doen!

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de Sundalandpanter. Er wordt geschat dat er in het gehele verspreidingsgebied ongeveer 4.500 volwassen dieren leven, waarvan 3.800 op Borneo en 730 op Sumatra.

Waarom gaat het steeds minder goed met de Sundalandpanter?

Een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de Sundalandpanter:

- Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de Sundalandpanter. In Azië worden veel regenwouden **gekapt**, vooral door aanleg van palmolieplantages. Naar schatting is de afgelopen tien jaar ongeveer 30% van het leefgebied van de Sundalandpanter verloren gegaan. De situatie lijkt met name zorgwekkend op Sumatra, waar al tot 80% van het oorspronkelijke regenwoud is gekapt. Er ontstaat zo steeds meer versnippering van leefgebied. Dit betekent dat de Sundalandpanter moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en moeilijker soortgenoten kan vinden.

Het hart van Borneo, wat enorm belangrijk is voor de Sundalandpanter, is uitgeroepen tot BioHotspot en is officieel beschermd. In de praktijk blijkt bescherming echter moeilijk, zeker omdat Indonesië zijn hoofdstad, Jakarta, wil verplaatsen naar Borneo. Er zijn ook veel werkzaamheden aan wegen zoals de aanleg van de Pan Borneo Highway en de Trans-Sumatra Highway. Natuurbeschermers stellen dat middels dit soort ontwikkelingen, de populatie Sundalandpanters wel tot 63% kan afnemen.

- 🐾 **Illegale handel** - De vacht van de Sundalandpanter is zeer geliefd. In sommige regio's wordt de huid gebruikt in ceremoniële kleding. Een opkomende bedreiging is illegale stroperij en handel voor de klauwen en andere lichaamsdelen. Deze worden vooral gebruikt in traditionele Chinese medicijnen (TCM) als vervanging van tijger lichaamsdelen. Sommige mensen geloven dat lichaamsdelen van specifieke dieren, helpen tegen ziekten.

Afbeelding: op lokale markten worden vaak vachten van nevelpanters verkocht

Waarom is het erg als de Sundalandpanter uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de Sundalandpanter te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de Sundalandpanter te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'?

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de Sundalandpanter geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de Sundalandpanter.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **Sundalandpanter-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van Sundalandpanters zien.
- Laat **filmpjes** van Sundalandpanters zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

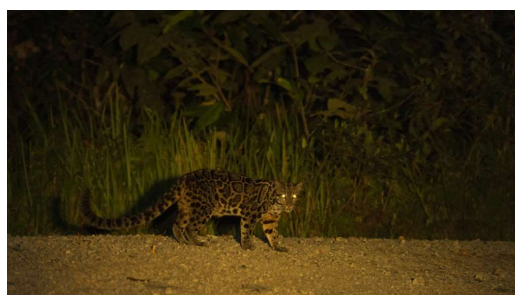
Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de Sundalandpanter** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de Sundalandpanter** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de Sundalandpanter. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de Sundalandpanter te helpen.

Op deze site vind je meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our Treasures** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwtjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS geeft daarom voorlichting over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- De Sundalandpanter in het Engels '**clouded leopard**' wordt genoemd? Dit betekent 'bewolkt luipaard'. Het vachtpatroon van deze panter heeft wel wat weg van wolken. Helaas is dit ook een belangrijke reden waarom het dier bejaagd wordt omdat veel mensen de vacht mooi vinden en willen gebruiken;
- Sundalandpanters in verhouding tot hun kopgrootte de **grootste hoektanden** van alle kattensoorten hebben?
- De Sundalandpanters die op Sumatra leven, een **wijdere neusopening** hebben dan de Sundalandpanters op Borneo?
- De nevelpanter van het vaste land en de Sundalandpanter vaak gezien worden als de **schakel** tussen grote en kleine katachtigen? Dat komt omdat ze eigenlijk geen grote kat zijn (want ze kunnen niet brullen) maar ook geen kleine kat.

Op dit plaatje zie je een Sundalandpanter. De foto is genomen met een **cameraval**. Op de boom achter de Sundalandpanter zie je zo'n cameraval. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Veel van wat we weten van de Sundalandpanter, komt van foto's genomen met deze cameravallen.

Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- 🐾 <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/sundalandpanter/>
- 🐾 <https://savewildcats.foundation/en/encyklopedia/sunda-clouded-leopard/>
- 🐾 <https://www.catsg.org/living-species-sundacloudedleopard>

Op YouTube zijn veel **filmpjes** te vinden van het sneeuwluipaard, waaronder deze:

- 🐾 <https://news.mongabay.com/2017/11/watch-rare-sighting-of-mother-sunda-clouded-leopard-and-cubs-caught-on-film/>
- 🐾 <https://www.youtube.com/watch?v=pN635urMTvI>
- 🐾 <https://www.youtube.com/watch?v=OrSbJzcB-2c>
- 🐾 https://www.youtube.com/watch?v=j_qBlj_o_CI

Stichting SPOTS
LP van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

